

Боор рагы менен ооругандарга паллиативдик жардам көрсөтүү боюнча тажрыйбамыз

Г.М Гапырова¹, А.Р. Жумабаев², Ч.Д. Рыспекова³

¹ Ош мамлекеттик университети, Ош,

² КР ССМ алдындагы Улуттук онкология жана гематология борбору, Бишкек,

³ И. К. Ахунбаев атындагы Кыргыз мамлекеттик медициналык академиясы, Бишкек, Кыргыз Республикасы

Проблеманын актуалдуулугу. Проблеманын актуалдуулугу. Шишиктердин өнүккөн жана өнүккөн формалары менен ооруган бейтаптардын жашоо сапатын жакшыртуу азыркы саламаттык сактоонун эң маанилүү медициналык жана социалдык проблемаларынын бири болуп саналат, паллиативдик жардам аны чечүүгө жардам берет. Боор рагы-бул дүйнөнүн көптөгөн өлкөлөрүндө туруктуу өсүп келе жаткан оор оору, анын оорусу жана өлүмү жылына бир миллиондон ашык адамга жетет. Эл аралык ракты изилдөө агенттигинин маалыматы боюнча, боордун залалдуу шишиктери дүйнөдө пайда болгон бардык өсүштөрдүн ичинен бешинчи орунду ээледі. Кеч диагноз санитардык билимдин төмөндүгү, жалпы дарылоо тармагынын дарыгерлеринин жетишсиз сак болуу жоктугу, үзгүлтүксүз профилактикалык текшерүүлөрдүн жоктугу менен шартталган.

Изилдөөнүн максаты. негизги боор рагы менен ооругандарда паллиативдик дарылоонун натыйжалуулугун баалоо.

Материалдар жана методдор. 14 жылдык байкоо мезгилинде биз боордун негизги рагы диагнозу коюлган 974 бейтапты аныктадык, алардын ичинен 606 (62,2%) эркектер жана 368 (37,8%). 41 бейтапка жүргүзүлгөн паллиативдик жардамга баа берилди.

Жыйынтыктар. Басымдуу симптомдор аныкталды жана алардын оордугу бааланды. Анкеталарга ылайык, бардык симптомдордун ичинен өнөкөт оору басымдуулук кылган - 38 (92,7%), тамак-ашка карабастан, оң жактагы кабырга астында жана/же эпигастрий аймагында бара-бара көбөйүп жаткандыгына нааразы болушту. Оору, айрыкча, күндүн акырына карата начарлап, кээде, түн ичинде катуу болуп калды. Жалпы алсыздык – 26 (63,4%), арыктоо - 16 (39,0%), аппетиттин төмөндөшү – 23 (56,1%), жүрөк айлануу – 13 (31,7%), кусуу-8 (19,7%). Сарык оорусу аз кездешет - 7 (17,1%), теринин кычышуусуна 6 оорулуу даттанган. Асцит 12де (29,3%) аныкталган. Гепатомегалия жана асцит белгилеринин фонунда оорулуулардын 9 (22%) деми кысылган. 9 (22%) бейтаптар уйкусуздукка даттанышкан. Тынчсыздануу жана паника абалында 9 (22%) оорулуу болгон.

Корутунду. Комплекстүү паллиативдик дарылоо башталгандан кийин, бейтаптардын басымдуу көпчүлүгүндө (65,8%) жетишүүгө мүмкүн болгон боор рагындагы басымдуу симптомдордун маалыматтарынын көрүнүшүн азайтуу: ооруну азайтуу – 78%, алсыздыктар – 53,6%, аппетитти жакшыртуу – 51,2%, ооздун кургашы – 34,2%, арыктоо – 29,2%. Бул оор категориядагы бейтаптарга паллиативдик жардамды андан ары өнүктүрүү зарыл.

Сведения об авторах:

Гапырова Гулзат Максатбековна, врач онколог Ошского межобластного центра онкологии .

Эл. адрес: gulzatgapurova@mail.ru.

Контактный телефон: +996777318782

Жумабаев Амангелди Рахматилдеевич - доктор медицинских наук, профессор, заместитель директора Национального центра онкологии и гематологии по организационно-методической работе.

Эл.почта: jumabaev61@mail.ru

Контактный телефон: 0552 313 991

ORCID:<https://orcid.org/0000-0002-9073-1127>

Рыспекова Чинара Дарбековна – кандидат медицинских наук, доцент, Кыргызская государственная медицинская академия имени И.К.Ахунбаева.

Эл.почта: chin-dar@mail.ru

Контактный телефон: 0550 649 871

ORCID:<https://orcid.org/0009-0007-5764-2927>